

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/66/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3722201563
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3722201563.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Gabriely Janáčkovej v právnej veci navrhovateľky H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, proti manželovi navrhovateľky J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, t.č. ÚVTOS Žilina, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletým deťom B.: V., nar. XX.XX.XXXX a J., nar. XX.XX.XXXX, obidve maloleté deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, na odvolanie manžela navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 6P/24/2022-71 zo dňa 28. septembra 2022, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie manželstvo navrhovateľky H. B., rod. L., nar. XX.XX.XXXX a manžela navrhovateľky J. B., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v J., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu J. vo zväzku 3, ročník 2001, na strane 53, pod poradovým číslom 6, rozviedol. Maloleté deti B.: V. nar. XX.XX.XXXX a J. nar. XX.XX.XXXX zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok sú oprávnení obaja rodičia. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej V. výživným vo výške 130 eur mesačne a na výživu maloletého J. výživným vo výške 110 eur mesačne, ktoré výživné bude poukazovať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí, od právoplatnosti rozsudku o rozvode. Styk otca s maloletými deťmi sa neupravil. Vo zvyšku návrh zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala rozvodu manželstva, zverenia maloletých detí M., nar. XX.XX.XXXX, V., nar. XX.XX.XXXX a J., nar. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti a určenia výživného na maloletú M. vo výške 180 eur, maloletú V. 160 eur a maloletého J. 120 eur mesačne. Uviedla, že manželstvo bolo spočiatku harmonické. Z manželstva pochádzajú 3 deti. Problémy začali, keď manžel začal vo zvýšenej miere požívať alkoholické nápoje asi 3 roky spätne. Začal ju urážať, ona mu aj navrhovala, aby sa rozviedli, keď ju tak neznáša. Tiež mu navrhovala, aby sa začal liečiť, avšak odmietol to so slovami, že sa má dať liečiť ona. Urážky sa prenášali aj na deti a tiež násilie, hádzal po nich veci, najmä po najstaršej dcére. Najskôr sa vedel ospravedlniť, neskôr už ani to nie, zašlo to už do extrému. Posledný incident, pre ktorý skončil aj vo výkone trestu, bol už posledným, pre ktorý sa rozhodla podať návrh. Vyhrážal sa im však aj predtým. Nechce zotrvať v takom manželskom zväzku. S deťmi sa o rozvode rozprávala, tieto ju v ňom podporujú. Deti momentálne majú narušený vzťah k otcovi. S manželom hospodárili spoločne, starostlivosť o deti bola prevažne na nej, intímne nežijú asi 3 roka. Manžel navrhovateľky súhlasil s rozvodom manželstva, aj s dôvodmi uvedenými navrhovateľkou. Súhlasil so zverením maloletých

detí do starostlivosti matky, avšak žiadal určiť minimálne zákonom stanovené výživné s poukazom na skutočnosť, že je bez príjmu, nachádza sa vo výkone trestu odňatia slobody. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že účastníci konania uzatvorili manželstvo dňa 01.09.2001 v Pružine. U oboch sa jedná o prvé manželstvo. Z manželstva pochádza plnoleté dieťa M., nar. XX.XX.XXXX a maloleté deti V., nar. XX.XX.XXXX a J., nar. XX.XX.XXXX. Tieto skutočnosti súd posúdil podľa § 22, § 23 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že manželstvo účastníkov konania si neplní svoj spoločenský účel a stalo sa len formálnym zväzkom. I keď spočiatku bolo harmonické, neskôr nastali medzi manželmi problémy v dôsledku nadmerného užívania alkoholických nápojov manželom navrhovateľky, v dôsledku čoho dochádzalo medzi nimi ku konfliktom. Manžel navrhovateľky sa voči navrhovateľke ako aj ich deťom správal agresívne, urážal ich, vulgárne nadával, čo manžel v priebehu konania nespochybnil. Agresívne správanie sa manžela voči navrhovateľke vyústilo až do podania trestného oznámenia a následného odsúdenia manžela pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, pričom mu bolo uložené ochranné ambulantné liečenie, a to rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 12T/77/2022-182 zo dňa 05.09.2022. V dôsledku takéhoto správania sa manžela tak došlo k úplnému citovému ochladnutiu zo strany navrhovateľky, ktorá už nemá záujem zotrvať v narušenom zväzku. Manželia spoločne nehospodária, nevychováajú deti, nekomunikujú, intímne spolu nežijú. Manželstvo účastníkov je úplne nefunkčné a formálne. Za takéhoto stavu nie je možné, aby obnovili manželské spolužitie, keď manželstvo účastníkov konania je hlboko a trvalo rozvrátené. Prihliadnuc na záujem maloletých detí, súd konštatoval, že udržiavanie takéhoto nefungujúceho manželského spolužitia nie je na ich prospech. Maloleté deti by nevyrastali v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, boli by svedkom hádok medzi rodičmi, čo by na ich prežívanie vplývalo negatívne, pričom takéto manželstvo nemôže do budúcnosti vytvárať pre nich vzor riadneho manželského spolužitia a fungovania rodiny. Vzhľadom na uvedené, súd návrhu navrhovateľky vyhovel.

3. V otázke úpravy pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvoze manželstva súd vykonaným dokazovaním zistil, že matka pracuje v ZŠ v J. s priemerným čistým mesačným príjmom 819,24 eur, poberá daňový bonus mesačne 75 eur a prídavky na všetky 3 deti spolu 90 eur mesačne. Matka si privyrába v Obci J. ako referentka s priemerným mesačným príjmom 86,50 eur. Býva spolu s deťmi v rodinnom dome, ktorý vlastní spolu s manželom. Jej mesačné výdavky spojené s bývaním predstavujú sumu 180 eur inkaso vrátane vody, ročná daň 20 eur, smeti 140 eur ročne, hypotekárny úver na bývanie 270 eur mesačne + 23 eur poistenie k úveru, poistenie domácnosti 90 eur ročne, telefón 20 eur. Otec je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Žiline. Najskôr pracoval ako skladník v spoločnosti KOVAL Systems, s.r.o. s mesačným príjmom okolo 750 eur. Počas covid pandémie oznámili otcovi pokles príjmu o 30 % a odišiel z práce. Na úrade práce bol evidovaný od 04.05.2020 do 11.09.2020, potom sa zamestnal v spoločnosti P.E.L.O. s.r.o., kde pracoval na dohodu. Ďalej sa zamestnal v spoločnosti RONA a. s., kde pracoval necelý mesiac, dostal okamžitú výpoveď z dôvodu nadmerného požívania alkoholických nápojov. Od 29.10.2021 do 04.05.2022 vykonával otec samostatnú zárobkovú činnosť, pracoval v X., P., kde vykonával prácu týkajúcu sa servisu strojov s príjmom v priemere 2.500 eur netto mesačne. Pracovnú činnosť ukončil taktiež kvôli alkoholu. Od 05.05.2022 do 14.05.2022 bol otec opätovne evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce a následne dňa 15.05.2022 bol vzatý do výkonu väzby. Zo správy ÚPSVaR Považská Bystrica zo dňa 06.09.2022 vyplýva, že eviduje v rámci okresov Považská Bystrica a Púchov voľné pracovné miesta inštalátéra (kúrenára) u zamestnávateľa Kúrenie M., B. s hodinovou mzdou 6 Eur brutto, pracovné miesto skladníka u zamestnávateľa RAVEN a.s. s mesačnou mzdou 800 eur brutto, pracovné miesto skladníka (robotníka logistiky) u zamestnávateľa SEOYON E-HWA AUTOMOTIVE SLOVAKIA, s.r.o. s mesačnou mzdou 737 eur brutto, ďalej miesto skladníka u zamestnávateľa KAMON, s.r.o. s mesačnou mzdou 900 eur brutto, miesto skladníka u zamestnávateľa IMAO electric, s.r.o. s mesačnou mzdou 1.000 eur brutto, miesto skladníka u zamestnávateľa RONA, a.s. s mesačnou mzdou 850 eur brutto, miesto skladníka u zamestnávateľa P servis s.r.o., s hodinovou mzdou 4,50 eur brutto/s mesačnou mzdou 756 eur brutto, miesto skladníka u zamestnávateľa TATRA Gold, spol. s.r.o. s mesačnou mzdou 756 eur brutto. Maloletá V. navštevuje 9. ročník ZŠ, v súvislosti s ňou sú výdavky na obedy v škole 35 eur mesačne, nákup učebných pomôcok, za aktuálny mesiac matka zaplatila 135 eur, kredit na mobil 10 eur, vreckové mesačne 30 eur. Maloletá rýchlo rastie, je potrebné jej zakupovať ošatenie. Maloletý J. navštevuje 6. ročník ZŠ, v súvislosti s ním sú výdavky na obedy v škole 35 eur mesačne, nákup učebných pomôcok, ošatenia, kredit na mobil 10 eur mesačne, vreckové 30 eur mesačne. Kolízny opatrovník vykonal šetrenie a zistil, že rodina býva v dvojpodlažnom dome, každé dieťa má samostatnú izbu. Domácnosť je vedená v čistote a v poriadku. Otec požíva nadmerne alkoholické nápoje už dlhšiu dobu, vyjadroval sa vulgárne, hádzal veci, vyhrážal sa najskôr matke, neskôr aj deťom, že ich zabije, vyhazoval ich z domu. Zo

školských správ vyplýva, že deti sú na vyučovanie pripravené riadne, starostlivosť matky je dobrá, príkladná. Deti s otcom majú narušený vzťah, nekomunikujú s ním, snažia sa mu vyhýbať, aby sa vyhli konfliktným situáciám. Bol vykonaný pohovor so všetkými deťmi. Maloletá V. sa vyjadrila, že otec nadmerne požíva alkohol, je agresívny, fyzicky im ubližoval. Mama sa o nich dobre stará a chce byť zverená do jej starostlivosti. Po tom, čo otec bol odsúdený, je spokojná a v dome je klud. Maloletý J. chce byť zverený mame, s otcom sa nechce stretávať, má z neho strach.

4. Tieto skutočnosti súd posúdil podľa § 24 ods. 1, 3, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Maloleté deti V. a J. súd ponechal v starostlivosti matky, pretože sa nezistili vo výchove a opatere žiadne nedostatky, fakticky sa stará o deti sama a naďalej je schopná sa o deti dobre postarať. M. je už plnoletá, preto súd o úprave práv a povinností rodičov k nej nerozhodoval. Súd určil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú V. vo výške 130 eur mesačne a na maloletého J. vo výške 110 eur mesačne. Obe deti navštevujú II. stupeň základnej školy, rýchlo rastú, je potrebné im častejšie zakupovať ošatenie či učebné pomôcky. Súd zohľadnil skutočnosť, že obaja rodičia majú ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť k už plnoletej, ale nezaopatrenej M., v súvislosti s ktorou matke vznikli zvýšené výdavky na stužkovú. Ďalej vzal súd do úvahy zárobkové pomery, možnosti a schopnosti rodičov. Matka pracuje s príjmom 819,24 eur mesačne netto a popri výlučnej starostlivosti o tri deti sa snaží si zvyšovať príjem aj na základe dohody s Obcou J., kde si dokáže mesačne privyrobiť 86,50 eur. Matka poberá prídavky na tri deti vo výške 90 eur a má zvýšené výdavky na lieky v súvislosti s problémami so zvýšeným krvným tlakom. Na strane matky súd tiež zohľadnil jej výlučnú osobnú starostlivosť o deti. Otec sa t.č. nachádza vo výkone trestu, kde v súčasnosti nie je pracovne činný. Otec argumentoval tým, že je bez príjmu, keďže sa nachádza vo výkone trestu s tým, že ešte aj pred nástupom bol nezamestnaný, avšak k strate príjmu na strane otca došlo nie z objektívnych príčin, ale z dôvodov, ktoré si otec spôsobil sám. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že otec ani pred nástupom do výkonu trestu riadne nepracoval. Pracovný pomer v spoločnosti RONA, a.s. bol s otcom ukončený z dôvodu nadmerného požívania alkoholických nápojov a rovnako tak aj pracovná činnosť v zahraničí. Následne bol otec evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Je teda pravdou tvrdenie otca, že ešte pred nástupom do výkonu trestu bol nezamestnaný, avšak bolo to z dôvodov, ktoré si otec zapríčinil sám (nadmerným požívaním alkoholu). Rovnako sám otec spôsobil, že sa nachádza vo výkone trestu, keď spáchal úmyselný trestný čin - prečin nebezpečného vyhrážania voči vlastnej manželke. Táto skutočnosť nemôže byť na ujmu maloletým deťom. Súd preto aplikoval princíp potenciality príjmu u otca. Keďže otec je zdravý, v produktívnom veku a vzhľadom na jeho vzdelanie, pracovné skúsenosti, je preukázateľne schopný dosahovať príjem, súd s poukazom na správu ÚPSVaR zo dňa 06.09.2022 vychádzal z predpokladaného príjmu, ktorý by mohol dosahovať, ak by riadne pracoval, t.j. z príjmu minimálne 1000 eur brutto/cca 701,46 eur netto. Je nepochybné, že otec bol schopný dosahovať aj vyšší príjem v zahraničí, kde pracoval s príjmom 2.500 eur netto. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že stanovené výživné zodpovedá odôvodneným potrebám maloletých detí, ako aj možnostiam a schopnostiam otca. Vo zvyšnej časti súd návrh matky zamietol. Rodičia žiadali neupraviť styk otca s maloletými deťmi. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP.

5. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie manžel navrhovateľky. Uviedol, že si rozmyslel rozvod a nechce sa rozviesť. S manželkou majú tri deti, chce sa vrátiť k manželke a deťom. Výpoveď manželky je nadnesená, nepravdivá a výpoveď detí je ovplyvnená manželkou a situáciou, v ktorej je momentálne. Manžel navrhovateľky nebol vypočutý tak, ako manželka pred rozvodom a tým boli porušené jeho práva. Taktiež sa odvoláva na stanovené výživné, aké súd nariadil, nesúhlasí z dôvodu, že je vo výkone trestu a nemá žiadne finančné prostriedky. Vo výkone trestu bude minimálne do apríla 2023 a v prípade, že tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, manželka by mohla dať ďalšie trestné oznámenie za zanedbanie povinnej výživy. Nebráni sa, keď bude pracovať, aby bolo výživné vo výške určenej súdom, ale nie v tejto dobe, keď je vo výkone trestu a objektívne nemôže zarábať peniaze. Manžel navrhovateľky žiadal súd o obnovu rozvodového konania a dal manželstvu šancu.

6. Navrhovateľka sa vyjadrila k odvolaniu manžela a uviedla, že trvá na všetkých svojich argumentoch, dôvodoch, ako aj výške výživného, ktorú uvádzala vo svojom návrhu. Manželstvo je natrvalo rozvrátené, nevidí dôvod a zmysel, aby sa manžel vrátil do rodiny a chcel, aby všetko fungovalo a manželstvo spĺňalo účel. Je nepravdou, že by pri určení výšky výživného navrhovateľka dala manžela trestne stíhať za obdobie, kedy by nebol schopný výživné hrať. Má vedomosť, že pokiaľ neúmyselne neplatí, nie je možné ho za toto obdobie trestne stíhať. Čo sa týka detí, navrhovateľka ich neovplyvňuje, majú svoj vlastný rozum a on sám stratil ich priazeň a autoritu, vzťah k deťom si mal budovať od mala a nie vtedy, keď sa dostal do väzby a momentálne je vo výkone trestu, čo tiež zanechalo na deťoch psychické následky. Navrhovateľka žiadala, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

7. Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote, má predpísané náležitosti, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní podľa § 65 a 66 CMP, prihliadnuc na prípadné vady konania podľa § 67 CMP a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) dospel k záveru, že toto je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

8. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

9. Základným predpokladom pre zrušenie manželstva rozvodom v zmysle ust. § 23 ods. 1 Zákona o rodine je vážny rozvrat vzťahov medzi manželmi, ktorý bráni tomu, aby si manželstvo mohlo plniť svoj spoločenský účel, ktorý spočíva vo vytváraní harmonického a trvalého životného spoločenstva, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí (§ 1 ods. 1 zákona o rodine). Nemôže sa jednať o akýkoľvek krátkodobý, prechodný rozvrat medzi manželmi, ale rozvrat musí vykazovať také znaky, ako je jeho hĺbka, intenzita a trvalosť. Najmä musí ísť o stav rozvratu vzťahov medzi manželmi, ktorý vážne narušuje ich vzájomné spolužitie, má určitú intenzitu a svoje časové trvanie. Znamená to, že vytvára takú situáciu, v ktorej manželstvo nemôže plniť svoje základné funkcie, ktorými sú funkcia biologická, výchovná, ekonomická, funkcia vzájomnej podpory a pomoci. Intenzita rozvratu vzťahov medzi manželmi závisí od toho, do akej miery sa nezhody manželov týkajú podstatných stránok manželského spolužitia, či sa jedná len o bežné nezhody, ktoré nebránia tomu, aby si manželstvo plnilo svoje základné funkcie. Záver o závažnosti rozvratu vzťahov medzi manželmi je odôvodnený vtedy, ak sa rozvrat javí ako nenapraviteľný stav, t. j. bez reálnych predpokladov na obnovenie spolužitia manželov a všetkých funkcií manželstva. Pre posúdenie rozvratu manželstva je teda právne významné zaoberať sa tým, či je reálny predpoklad zlepšenia vzájomných manželských vzťahov, teda, či možno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

10. Preskúmaním vecí odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie o návrhu na rozvod manželstva účastníkov konania rozhodol správne a v súlade so zisteným skutkovým stavom. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené a hlboko rozvrátené, a preto manželstvo nemôže plniť svoj spoločenský účel. Navrhovateľka odmieta obnovenie manželského spolužitia a obnovenie spolužitia medzi účastníkmi tak nie je možné očakávať. Manželstvo účastníkov konania je teda iba formálne pretrvávajúcim zväzkom muža a ženy, bez vzájomnej citovej náklonnosti, vzájomnej komunikácie a najmä porozumenia. Boli splnené hmotnoprávne podmienky pre rozvod manželstva účastníkov, ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie. V danom prípade príčinu rozvratu manželstva súd vzhliadol v dlhodobých konfliktoch v súvislosti s nadmerným užívaním alkoholických nápojov zo strany manžela navrhovateľky, v dôsledku čoho sa manžel správal agresívne vo vzťahu k navrhovateľke a maloletým deťom. Uvedené dlhodobé problémy a agresívne správanie manžela viedli navrhovateľku k podaniu trestného oznámenia na manžela. Následne rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 12T/77/2022-182 zo dňa 05.09.2022, právoplatným dňa 05.09.2022, bol manžel navrhovateľky odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov a t.č. sa nachádza v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Žiline. Na základe uvedeného mal aj odvolací súd za to, že manželstvo účastníkov konania je vážne a trvalo rozvrátené, manželstvo si neplní svoj spoločenský účel tak, ako to má na mysli zákon o rodine, v zmysle ktorého účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí. Zo strany navrhovateľky nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia, keď pre agresívne správanie manžela a pre jeho nadmerné užívanie alkoholických nápojov došlo u navrhovateľky k citovému ochladnutiu vo vzťahu k manželovi, dlhodobo spolu nekomunikujú, nehospodária v spoločnej domácnosti a intímne spolu nežijú dlhšiu dobu. Pokiaľ manžel navrhovateľky v odvolaní nesúhlasil s rozvodom manželstva, odvolací súd konštatuje, že neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by ho primáli zamyslieť sa nad skutočnou (ne)funkčnosťou manželstva a zároveň manžel navrhovateľky počas celého priebehu konania pred súdom prvej inštancie súhlasil s rozvodom manželstva. V konaní bol zistený zásadný postoj navrhovateľky, ktorá výslovne odmietla obnovu manželského spolužitia. V konečnom dôsledku s dôvodmi rozvodu manželstva uvedenými navrhovateľkou súhlasil manžel vo vyjadrení k návrhu na rozvod. Je bez pochybností preukázané, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvalo rozvrátené, pričom nie sú reálne predpoklady zlepšenia vzájomných manželských vzťahov a ďalšieho manželského spolužitia.

11. Súčasťou rodičovských práv a povinností je sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich

zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (§ 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4 a 5 Zákona o rodine). Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu a rovnako prihliadne na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Pre posúdenie schopnosti, možnosti rodičov v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové, prípadne majetkové pomery, ale reálne zárobkové a majetkové možnosti dané jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností.

12. V prejednávanvej veci súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov konania, maloletú V. a maloletého J. zveril do osobnej starostlivosti matky a otcovi maloletých detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej V. sumou vo výške 130 eur mesačne a na výživu maloletého J. sumou vo výške 110 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, a to s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku o rozvoďte. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie mal odvolací súd za preukázané, že z manželstva účastníkov konania pochádza plnoleté dieťa M., nar. XX.XX.XXXX a dve maloleté deti V., nar. XX.XX.XXXX a J., nar. XX.XX.XXXX. Maloletá V. má aktuálne 15 rokov, navštevuje 9. ročník základnej školy, má výdavky na obedy v škole vo výške 35 eur mesačne, na zaobstaranie učebných pomôcok, v súvislosti s ktorými matka za jeden mesiac vynaložila sumu 135 eur, výdavky na kredit na mobil vo výške 10 eur mesačne, vreckové vo výške 30 eur mesačne, taktiež mesačné výdavky na oblečenie a hygienu. Maloletý J. má aktuálne 12 rokov, navštevuje 6. ročník základnej školy, má výdavky na obedy v škole vo výške 35 eur mesačne, nákup učebných pomôcok, ošatenia, kredit na mobil vo výške 10 eur mesačne, vreckové vo výške 30 eur mesačne. Matka žije v domácnosti spolu s maloletými deťmi (V. a J.) a s plnoletou dcérou M. v rodinnom dome, ktorý matka vlastní spolu s otcom maloletých. V súvislosti s bývaním má matka maloletých výdavky na inkaso vrátene vody vo výške 180 eur mesačne, daň vo výške 20 eur ročne, smeti vo výške 140 eur ročne, hypotekárny úver na bývanie vo výške 270 eur mesačne, poistenie k úveru vo výške 23 eur mesačne, poistenie domácnosti vo výške 90 eur ročne, ďalej má matka výdavky na telefón vo výške 20 eur mesačne a na lieky vo výške 30 eur mesačne, keďže má problémy s tlakom. Pokiaľ ide o príjmy matky maloletých, je zamestnaná a dosahuje priemerný čistý príjem 819,24 eur mesačne, privyrába si v Obci J. ako referentka s príjmom 86,50 eur mesačne, poberá daňový bonus mesačne 75 eur a prídavky na všetky 3 deti spolu 90 eur mesačne. Otec maloletých pôvodne pracoval ako skladník v spoločnosti KOVAL Systems, s.r.o. s čistým mesačným príjmom vo výške 750 eur, počas covidu došlo k poklesu jeho príjmu o 30 %, pre ktorý dal výpoveď a bol evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný od 04.05.2020 do 11.09.2020. Následne bol zamestnaný necelý mesiac v spoločnosti RONA a.s., kde dostal okamžitú výpoveď pre nadmerné užívanie alkoholických nápojov. Od 29.10.2021 do 04.05.2022 vykonával samostatnú zárobkovú činnosť v zahraničí a dosahoval čistý mesačný príjem vo výške 2.500 eur netto mesačne, pričom uvedená pracovná činnosť bola ukončená taktiež pre nadmerné užívanie alkoholických nápojov. Následne bol otec opätovne vedený na úrade práce ako nezamestnaný od 05.05.2022 do 14.05.2022, nakoľko dňa 15.05.2022 bol vzatý do výkonu väzby a aktuálne sa otec nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Žiline.

13. Vzhľadom k tomu, že matka aktuálne zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloleté deti V. a J., ako aj plnoletú M., a že na základe vykonaného šetrenia kolíznym opatrovníkom neboli u matky zistené žiadne nedostatky pri poskytovaní starostlivosti o maloleté deti, súd prvej inštancie správne zveril maloletú V. a maloletého J. do osobnej starostlivosti matky, a to aj s poukazom na názor maloletých detí, keď pred kolíznym opatrovníkom uviedli, že chcú byť zverené do starostlivosti matky a matka sa o nich veľmi dobre stará. Pokiaľ ide o určenie výživného na maloleté deti, odvolací súd sa aj v tejto časti napadnutého rozsudku stotožnil so súdom prvej inštancie, keď určené výživné na maloletú V. vo výške 130 eur mesačne a výživné na maloletého J. vo výške 110 eur mesačne zodpovedá odôvodneným potrebám maloletých, tak aj zisteným zárobkovým a majetkovým pomerom rodičov maloletých, ich možnostiam a schopnostiam, v zmysle kritérií rozhodných pre určovanie výživného na maloleté deti v zmysle Zákona o rodine. Pri určení výšky výživného na maloletých súd prvej inštancie správne zohľadnil rozhodujúcu skutočnosť, a to aktuálny výkon výlučnej osobnej starostlivosti matky o maloleté deti V. a J., ako aj

osobnú starostlivosť o plnoletú dcéru M., ktorá nie je schopná samostatne sa živiť. S ohľadom na celkový vývoj životných nákladov a zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletej V., ktorá navštevuje 9. ročník základnej školy a maloletého J., ktorý navštevuje 6. ročník základnej školy, je nepochybné, že matka má zvýšené náklady na maloleté deti nielen v súvislosti so školskými pomôckami (kedy matka len za jeden mesiac zaplatila 135 eur na školské pomôcky), ale aj so stravou (obedy v školskej jedálni spolu 70 eur mesačne a nepochybne ďalšie výdavky na stravu mimo školskej jedálne), oblečením, obuvou, hygienou, vreckovým (spolu 60 eur mesačne). Matka maloletých detí síce je zamestnaná a dosahuje priemerný čistý mesačný príjem vo výške 905,74 eur (819,24 eur príjem zo základnej školy + 86,50 eur príjem z Obce J.), poberá daňový bonus a prídavky na maloleté deti, avšak aktuálne zabezpečuje všetky odôvodnené potreby maloletých detí, plnoletej dcéry a uhrádza ich všetky výdavky výhradne sama, pričom otec žiadnym spôsobom neprispieva na výživu maloletých detí. K osobným a majetkovým pomerom otca maloletého súd prvej inštancie zistil, že otec je nezamestnaný a aktuálne je vo výkone trestu odňatia slobody. Odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 75 ods. druhej vety Zákona o rodine, v zmysle ktorého súd pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti musí prihliadať aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, na ktoré prihliadne aj vtedy, ak sa povinný z platenia výživného vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Odvolací súd poukazuje na kritérium tzv. potenciality príjmov, podľa ktorého je potrebné posudzovať aj výkon trestu odňatia slobody, keď sa vychádza z toho, že práve výkon trestu z tohto dôvodu by nemal byť pre páchatel'a výhodou. Pokiaľ sa otec maloletých detí úmyselným konaním pripravil o objektívnu možnosť platiť výživné, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu maloletého. Vyživovacia povinnosť otca k maloletým deťom tak bude trvať, aj keď je otec maloletých detí vo výkone trestu odňatia slobody. Treba pri posudzovaní príjmu povinného vychádzať nie zo zárobku, ktorý dosahuje vo výkone trestu/mohol by dosahovať vo výkone trestu, ale z potenciálneho zárobku, ktorý by dosahoval, keby bol na slobode a pracoval. Otec maloletých detí sa vlastným protiprávnym konaním pripravil o možnosť riadne pracovať a dosahovať primeraný príjem, za čo musí niesť následky on sám a nie maloleté deti, ktoré sú výživou odkázané na svojich rodičov. Z uvedeného dôvodu neobstoja odvolacie námietky otca maloletých, že nemá žiadne finančné prostriedky, keď je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody.

14. Z dôvodu nezamestnanosti otca maloletých detí a jeho výkonu trestu odňatia slobody, súd prvej inštancie správne posúdil princíp potenciálneho príjmu otca maloletých detí zo zistených pracovných ponúk na trhu práce v spojení s možnosťami a schopnosťami otca platiť určené výživné. Pre záver súdu ohľadne potenciálneho príjmu je nevyhnutné mať dostatočné informácie o dosiahnutom vzdelaní a získaných pracovných zručnostiach a skúsenostiach, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že otec maloletých detí pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody pracoval ako skladník a bol aj SZČO v oblasti servisu strojov v zahraničí. Súd prvej inštancie vychádzal z voľných pracovných pozícií s miestom výkonu práce v rámci okresov Považská Bystrica a Púchov, ktoré poskytol ÚPSVaR Považská Bystrica ku dňu 06.09.2022 a zistil voľné pracovné miesta na pozícii skladníka s mesačným príjmom 800 eur brutto u zamestnávateľa RAVEN a.s., na pozícii skladníka - robotníka logistiky s mesačným príjmom 737 eur brutto u zamestnávateľa SEOYON E-HWA AUTOMOTIVE SLOVAKIA, s.r.o., na pozícii skladníka s mesačným príjmom 900 eur brutto u zamestnávateľa KAMON, s.r.o., na pozícii skladníka s mesačným príjmom 1.000 eur brutto u zamestnávateľa IMAO electric, s.r.o., na pozícii skladníka s mesačným príjmom 850 eur brutto u zamestnávateľa RONA, a.s., na pozícii skladníka s mesačným príjmom 756 eur brutto u zamestnávateľa TATRA Gold, spol. s.r.o.. Súd prvej inštancie posúdil potenciálny príjem otca maloletých detí vo výške 700 eur netto a v súlade so zistenými voľnými pracovnými miestami ustálil možnosť a schopnosť platiť výživné na maloletú V. vo výške 130 eur mesačne a na maloletého J. vo výške 110 eur mesačne. Odvolací súd konštatuje, že súdom prvej inštancie určené výživné na maloleté deti vo výške 130 eur mesačne a 110 eur mesačne, vzhľadom na vek maloletých detí a ich celkové nevyhnutné potreby, nemožno hodnotiť ako nadštandardné, s poukazom na vykonávanie povinnej školskej dochádzky a na všeobecnú znalosť cien základnej stravy, oblečenia, bývania, hygieny, bežnej zdravotnej starostlivosti, náklady spojené so štúdiom dieťaťa, školskými a učebnými pomôckami. Príjem matky maloletých detí nie je spôsobilý pokryť všetky výdavky maloletých detí, pri zohľadnení ďalšej vyživovacej povinnosti matky na plnoletú dcéru Christinu a nezbavuje povinnosť otca sa na ich úhrade v zodpovedajúcom rozsahu podieľať. Otec maloletých detí si musí byť vedomý svojej vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom, pokiaľ nie sú schopné samostatne sa živiť i na úkor vlastnej životnej úrovne. Malo by byť preto v jeho záujme podieľať sa na výžive svojich detí podľa ich potrieb. Vyhodnotením rozhodujúcich skutočností odvolací súd dospel k záveru, že súdom prvej inštancie určené výživné zo strany otca v prospech maloletých detí nepresahuje zodpovedajúci podiel na nákladoch daných vekom a odôvodnenými potrebami maloletých detí, a súčasne tiež nepresahuje limity dané osobnými, majetkovými a potenciálnymi finančnými možnosťami otca ako povinného rodiča.

Odvolaací súd sa nestotožnil ani s odvolacou námietkou otca maloletých detí, že boli porušené jeho práva, keď nebol pred rozvodom vypočutý, nakoľko vyjadrením zo dňa 12.09.2022 doručeným súdu prvej inštancie dňa 22.09.2022 otec maloletých uviedol, že netrvá na osobnej účasti na pojednávaní a súhlasil s tým, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti.

15. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolaací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania.

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože neboli zistené dôvody na aplikácie výnimky v zmysle § 55 CMP.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolaací návrh) (§ 428 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len "CMP").

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa CMP.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa CMP a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.